

Beschrijving burgerlijke gemeente

Oud-Beijerland anno nu

Oud-Beijerland ligt aan de westkant van de Hoeksche Waard. Het is een dorp dat sinds 1 januari 2019 is opgegaan in de gemeente Hoeksche Waard en met bijna 25.000 inwoners het grootste dorp van de Hoeksche Waard. Van oudsher vervult Oud-Beijerland een centrumfunctie in de Hoeksche Waard op het gebied van wonen, winkelen, werken en onderwijs. Het is een agrarisch dorp maar daarnaast wonen er ook veel forensen die voor hun werk richting Rotterdam of Brabant reizen. Steeds meer jonge gezinnen uit de stad vestigen zich in Oud-Beijerland. Het dorp biedt het beste uit twee werelden: de rust, ruimte en veiligheid van een dorp met de voorzieningen van een kleine stad. Het dorp is gelegen aan het Spui en de Oude Maas en heeft een jachthaven. De voormalige gemeente Oud-Beijerland had ook enkele kernen, te weten Greup, Zinkweg en Vuurbaken.

Op onderwijsgebied telt Oud-Beijerland diverse basisscholen (openbaar, christelijk, reformatorisch, katholiek en vrije school) en drie grote scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs.

Oud-Beijerland telt vele kerken van uiteenlopende aard zoals reformatorisch, protestants, katholiek, evangelisch gemeente en nog enkele kleinere geloofsgemeenschappen.

Cultuurhistorie

Oud-Beijerland kent een rijke cultuurhistorie en dat is te zien aan de vele panden die herinneren aan het verleden. Vele oude monumenten typeren het karakter van het centrum van Oud-Beijerland, zoals b.v het Oude Raadhuis, de statige herenhuizen langs de Vliet, bij de haven en de H.B.S.-laan.

Sint Elisabethsvloed

In de nacht van 21 november 1421 veranderde de Sint Elisabethsvloed grote delen van Putten en de Groote of Hollandsche Waard in een gebied van kleiplaten en gorzen. Duizenden bewoners zijn verdronken. Bij hoog water werden deze gebieden regelmatig overspoeld. Het gebied was hierdoor nauwelijks door mensen bewoond. In de eeuwen na de ramp werden langzaam aan stukken land weer omdijkt.

De stichting van Oud-Beijerland

In 1491 kreeg Jan I van Egmond de erfpachtrechten over de Beijerlanden. Pas in 1557 begon zijn kleinzoon Lamoraal van Egmond met de bedijking van het gebied. Op 23 oktober 1559 kocht Van Egmond de erfpacht af en ontstond de heerlijkheid Beijerland. De polder werd vernoemd naar de vrouw van Lamoraal van Egmond, Sabina van Beijeren.

Enkele jaren later werden door de dochters van Lamoraal van Egmond de polders in westelijke richting uitgebreid. Ook werd er enkele kilometers westwaarts een nieuw dorp gesticht. Ter onderscheiding van dit nieuwe dorp, Nieuw-Beijerland, werd de naam van Beijerland in 1582 veranderd in Oud-Beijerland.

Graaf Lamoraal van Egmond

Van Egmond heeft niet lang van zijn Beijerland kunnen genieten. Op 5 juni 1568 werd hij, samen met Philips de Montmorency (beter bekend als de Graaf van Horn), op de markt in Brussel onthoofd. De beide graven waren samen met Willem van Oranje één van de grootste mannen van hun tijd.

Bedrijvig dorp

Beijerland ontwikkelde zich in de jaren na haar oprichting tot een bedrijvig dorp. Het werd zelfs binnen korte tijd een van de belangrijkste handelsplaatsen in de omgeving. Niet in de laatste plaats vanwege de haven en de ligging aan het water. Naast de handel leefden de inwoners van de landbouw en visserij.

Dorp van belang

In de zeventiende eeuw groeide Oud-Beijerland uit tot een dorp dat ertoe deed. In 1704 schonk Sabina van Egmond, als ambachtsvrouw, het dorp een kerktoren en een luidklok. Haar huwelijkswapen siert vandaag de dag nog de ingang van de toren. In 1614 overleed zij in Delft. Zij ligt nu begraven in het zogenaamde gravinnenhuis in de dorpskerk van Oud-Beijerland.

In 1622 werd het imposante 'Dorpshuis' over de Vliet gebouwd. Vanuit dit gebouw bestuurden Schout en Schepenen Oud-Beijerland en sprak de Vierschaar recht. Het gebouw staat vandaag de dag beter bekend onder de naam 'Oude Raadhuis'. Het is nog steeds een van de mooiste gebouwen van Oud-Beijerland. Tot diep in de jaren zeventig van de 20^e eeuw zetelde het gemeentebestuur van Oud-Beijerland in dit pand. Tegenwoordig heet het 'Oude Raadhuis' vooral een culturele en representatieve functie.

Welvarend dorp

Ook in de achttiende en negentiende eeuw was Oud-Beijerland een welvarend dorp. Langs het water verrees menig herenhuis en in de haven groeide het handelsverkeer. In de negentiende en twintigste eeuw kreeg Oud-Beijerland bovendien industrie, zoals een suikerfabriek en een cementfabriek.

Daarnaast bloeiden in Oud-Beijerland de vlasteelt, sigarenindustrie en kersenteelt (de zogenaamde Oud-Beijerlandse kriek). In 1861 had Oud-Beijerland al een gasfabriek met gasverlichting op straat. In 1888 kreeg Oud-Beijerland een eigen waterleidingbedrijf; dit was heel bijzonder voor zo'n klein dorp.

Met de komst van de Barendrechtse brug in 1870 en de aanleg van de stoomtram vanaf 1897 van Rotterdam naar Oud-Beijerland ontstonden er steeds meer verkeersstromen. Daarmee kregen ook de handel en industrie een nieuwe impuls. Eind jaren '60 werd de Heinenoordtunnel geopend en dat betekende dat Oud-Beijerland ook aantrekkelijker werd om te gaan wonen. Dit resulteerde erin dat er enkele nieuwe woonwijken werden gebouwd.

Groei in de naoorlogse jaren

In de naoorlogse jaren is het dorp flink gegroeid. Van een kleine zeventuizend inwoners naar ruim vierentwintigduizend. De nieuwbouwwijken zijn ruim van opzet, er is overal groen en speelgelegenheden voor kinderen. Op de dijk waar vroeger de stoomtram reed, bevindt zich nu het bruisend winkelhart van Oud-Beijerland. De meeste industrieën zijn uit het centrum verdwenen en hebben zich gevestigd op de bedrijventerreinen De Bosschen en De Hoogerwerf.